

Natuurbeschermingsnieuws

Elders in deze Fitis is al veel nieuws te vinden over activiteiten en gebeurtenissen rond natuurbescherming: De jacht op de Smient blijft gelukkig verboden (Jan Kuys). In Hillegom treft men gedegen maatregelen om een huiszwaluwkolonie te redden (Louis van Trigt en Cees Timmermans). Ikzelf ga elders in dit blad in op het Aanvalspan Grutto en onze inspanningen om weidevogelgebieden in onze regio te verbeteren. In aanvulling daarop in deze rubriek nieuws uit de gemeente Haarlemmermeer. Zoals de onderstaande twee verhalen laten zien is in deze van oorsprong weinig natuurvriendelijke gemeente nog veel 'zendingswerk' te verrichten.

Ophef over natuurvriendelijk maabeleid in Haarlemmermeer

Begin april kregen we een melding dat een aannemer al bezig was de wegbermen nabij Haarlemmerliede en Spaarnwoude te maaien in opdracht van de gemeente. In onze ogen een volstrekt onbegrijpelijke vorm van 'beheer'. Het gras ter plaatse had nog niet eens de kans gehad om te groeien. Van een noodzaak om te maaien was dus nog lang geen sprake. Bij die gelegenheid ontdekten we ook dat de gemeente de bermen laat klepelen, een bijzonder natuurvriendelijke manier van bermbeheer. En dat terwijl de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude (sommige van) de bermen nog had ingezaaid met een bloemrijk mengsel om bijen, vlinders en Patrijzen te helpen. Weg bloemen en weg insecten! Juist in dit recreatiegebied is het, menen wij, van belang om te zorgen voor bloem- en insectenrijke bermen.

Van de gemeente kregen we te horen dat er voor ecologisch maaien en afvoeren geen geld was. Men verwees ons naar een tekstje op de gemeentelijke website waar geen enkele aandacht wordt besteed aan ecologisch bermbeheer. Als reden voor het vroege maaien werd aangevoerd dat de aannemer acht weken nodig heeft om alle wegbermen te maaien. Maar waarom daarmee al begin april moet worden begonnen als het gras nog nauwelijks is gegroeid, kon niemand ons uitleggen. Twee maanden later beginnen zou veel zinvoller zijn.

Het wordt dus echt tijd voor een meer natuurvriendelijk beleid in het groenbeheer van deze gemeente. Een groot lichtpunt in dat kader zou de gemeentelijke Natuurvisie kunnen zijn die na een lange voorbereidingstijd binnenkort eindelijk aan de raad wordt aangeboden. Het is een visie geworden met vele mooie doelstellingen en woorden. Onder meer staat daarin als streefbeeld voor 2040 dat ecologisch, insectvriendelijk maabeheer breed wordt toegepast in het openbaar groen. Prachtig natuurlijk, in deze tijd zelfs hard nodig. Helaas ontbreekt in deze visie nog een concreet uitvoeringsplan. Concrete uit-

Haarlemmermeer laat **BERMEN MAAIEN** nog voor het gras heeft kunnen groeien.

Foto: Tom van Spanje

gangspunten en afspraken zijn wel hard nodig, gezien het grote verschil tussen de mooie doelstellingen en de harde werkelijkheid van nu. Wij zullen bij de gemeenteraad aandringen op concrete stappen om daadwerkelijk invulling te geven aan de mooie doelstellingen. Anders blijft de mooie natuurvisie een stuk dat al snel weer in een spreekwoordelijke lade verdwijnt.

Weer strijd tegen modderloop in broedseizoen

Na de intensieve en teleurstellende strijd in 2018 hebben we ons – met ingehouden frustratie – weinig meer bekommerd om de jaarlijkse modderloop in Haarlemmermeer. In 2019 is de loop gewoon doorgegaan, zij het pas in juni. Dat vonden wij al met al iets minder erg dan tijdens de piek van het broedseizoen eind april en in mei. In 2020 is de loop vanwege de coronapandemie niet doorgegaan. Eind april 2021 ontdekten we met schrik dat er al op 8 mei een extra loop in het kader van Fieldlab gepland stond, wéér op het hoogtepunt van de broedperiode. Voor ons was dat aanleiding om nog een keer de strijd aan te gaan. Veel van de gebeurtenissen heeft in de krant gestaan. Via de website en onze nieuwsbrief hebben we ook onze leden op de hoogte gehouden. Het was wel even spannend, maar uiteindelijk is de loop toch doorgegaan. Desondanks zijn we niet ontevreden met wat we hebben bereikt. Onderstaand een terugblik en evaluatie van de gebeurtenissen.

In 2018 kozen we voor de weg via de rechter die ons verzoek de loop tegen te houden afwees. Een nieuwe gang naar de rechter leek ons bij voorbaat kansloos. Daarom kozen we dit keer voor de politieke weg. We schreven een brandbrief naar college en raad; via inspraak vroegen we extra aandacht daarvoor bij de raad. Daarbij wezen we er met nadruk op dat de loop zich grotendeels afspeelt in een gebied dat door de provincie is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland (NNN). Tot onze grote verrassing kreeg een motie tegen de Fieldlab modderloop de steun van een ruime raadsmeerderheid. Alleen al dat gegeven is haast historisch te noemen. Want tot nu toe kwam het woord natuur in het vocabulaire van deze raad nauwelijks voor. Bij het college ligt dat kennelijk anders. De verantwoordelijke VVD-wethouder liet direct weten de motie naast zich neer te leggen.

Inmiddels resteerden er nog maar acht dagen tot de datum van het evenement. Het standpunt van de wethouder hield ons echter niet tegen om de strijd via andere wegen voort te zetten. Onder meer schakelden we de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord in die verantwoordelijk is voor de handhaving van de Natuurbeschermingswet. Ons doel was tenminste te bereiken dat aan de voorbereiding – onderzoek, parcourskeuze en aanvullende maatregelen – optimale zorg zou worden besteed. De omgevingsdienst heeft er gelukkig echt werk van gemaakt. Het rapport van het door de organisator ingeschakelde ecologisch bureau werd tot twee keer toe afgekeurd, het parcours werd flink aangepast en er werden extra maatregelen getroffen. Onder die voorwaarden mocht het evenement volgens de Omgevingsdienst wel plaatsvinden.

Vier dagen voor het evenement zagen we voor de tweede keer een kans het evenement alsnog tegen te houden. We ontdekten dat het overgrote deel van het parcours door gebiedsdelen van de Groene Weelde gepland was waar evenementen op grond van het bestemmingsplan in het geheel niet zijn toegestaan. Direct stuurden we een

melding en vervolgens een handhavingsverzoek naar de gemeente. De gemeente erkende wel dat het bestemmingsplan ter plekke geen evenementen toestaat. In plaats van het evenement alsnog te verbieden, verleende de gemeente echter vliegensvlug – binnen één dag, nota bene op Bevrijdingsdag! – een omgevingsvergunning om van het bestemmingsplan te mogen afwijken. Dat riekt toch wel erg naar een voorkeursbehandeling. Welke burger krijgt anders binnen één dag toestemming om op grote schaal en op een essentieel onderdeel te mogen handelen in strijd met het bestemmingsplan? Hoe langer hoe meer werd duidelijk hoeveel belang zowel het college als het recreatieschap hebben bij dit evenement. Niet geheel verwonderlijk, want zowel de gemeente als het schap krijgen flink wat geld als vergoeding voor het gebruik van hun gronden.

Maar was deze spoedvergunning wel rechtmatig? Wij hebben er ernstige twijfels bij. De gemeente kon deze vergunning namelijk alleen zo snel verlenen door de afwijking van het bestemmingsplan te betitelen als een 'kruiemelgeval'. Naar onze mening gaat het hier echter niet om een onbeduidende afwijking van het bestemmingsplan. Integendeel, de gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan bewust ervoor gekozen de ecologisch bijzonder aardige NNN-gebieden in de Groene Weelde zo rustig mogelijk te houden en er daarom in het geheel geen evenementen toe te staan. Dit essentiële beleidsuitgangspunt werd nu met een eenvoudige pen-nenstreek terzijde geschoven. Ook werd het gepresenteerd als 'tijdelijke' vergunning. Doordat de 'tijdelijke' vergunning al vaker is verleend, wordt de regeling van het bestemmingsplan in feite geheel buiten werking gesteld.

Wat hebben we met al onze acties tot nu bereikt?

Vanaf het begin hebben we twee sporen gevolgd. Plan A was het evenement, indien enigszins mogelijk, tegen te houden. Op twee momenten – met de door de raad aangenomen motie en ons handhavingsverzoek – leek het even alsof dit ons dit jaar eindelijk zou lukken. Helaas toch niet. Wel wisten we met steun van de Omgevingsdienst te bereiken dat aan de voorbereiding optimale zorg zou worden besteed, ons plan B. Zelf hadden we dat nooit kunnen bereiken, temeer daar we door de organisator noch de gemeente goed zijn geïnformeerd. De stelling van het college, het recreatieschap en de organisator dat alles zo zorgvuldig zou worden getoetst en voorbereid, bleek toch echt niet te kloppen. Zo had de Omgevingsdienst de nodige kritiek op de gang van zaken. Wij moesten ontdekken dat de gemeente had nagelaten het evenement te toetsen aan het bestemmingsplan. Transparantie was in het gehele traject ver te zoeken. De onderzoeksrapporten en het definitieve parcours hebben we tot het laatst nooit mogen inzien! Wat we ook hebben bereikt is dat deze kwestie en daarmee het belang van natuur veel aandacht heeft gekregen in de gemeentelijke politiek. We zijn benieuwd of het feit dat de wethouder en het college de raads-motie om twijfelachtige gronden hebben genegeerd nog een staartje krijgt. We hebben inmiddels de raad geïnformeerd over onze visie op de gebeurtenissen.

Na afloop van het evenement kregen we nog een extra steun in de rug van de Omgevingsdienst. In zijn afsluitende rapportage beveelt de dienst nadrukkelijk aan om dit soort grootschalige evenementen niet meer op het hoogtepunt van het broedseizoen te houden. Alle betrokken ecologen hebben namelijk terecht aangegeven dat broedvogels bij een dergelijk evenement zullen worden verstoord, ondanks de ge-

Moerasbosachtig biotoop in de Groene Weelde met mooie bosranden en rietkragen – [GEEN PLEK VOOR EVENEMENTEN!](#) Foto: Bernard Dragtsma

troffen voorzorgsmaatregelen. Alleen is het niet mogelijk de mate van verstoring aan te tonen. Daarom verzet de wet zich er niet hard tegen. Fijntjes wees de Omgevingsdienst daarbij op de wettelijke zorgplicht (art. 1.11 Wet Natuurbescherming). Volgens de dienst houdt dat in elk geval in “... dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten, dergelijke handelingen achterwege laat.” Dat is nu precies ook al lang ons argument. Want, er is geen enkele noodzaak om die evenement per se in het broedseizoen te houden.

We zijn er dan ook nog niet klaar mee. Toevallig doet zich op korte termijn een nieuwe kans voor. Nog voor de zomer gaat de raad een nieuw evenementenbeleid vaststellen. Daarin staat natuurlijk vrijwel niets over de zorg voor de natuur. Dus willen we opnieuw een brief aan de raad schrijven met het verzoek het evenementenbeleid op dat onderdeel aan te vullen en aan te scherpen. Zoals we inmiddels hebben vernomen overwegen sommige raadsfracties om inderdaad een amendement in deze richting in te dienen. Dus wie weet, zou het via deze weg alsnog lukken om dergelijke evenementen in gevoelige gebieden te verbieden, in ieder geval tijdens de broedperiode?

■ Chris Brunner en Bernard Dragtsma